

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Ministeeriumite kantslerid
IT-asekantsler
Linna- ja vallasekretärid
Eesti Linnade ja Valdade Liit
RIA
SMIT
TEHIK
RMIT
RIK
KEMIT

Teie:

Meie:

Avalike pilveteenuste kasutamisest andmetöötluses

Head kolleegid

Eesti avalik sektor on üha enam otsimas ja kasutusele võtmas kulutõhusamaid IT-lahendusi. Sageli on nendeks ühtsete kasutustingimustega avalikud pilveteenused, mida osutavad valdavalt piiriülesed teenusepakkujad, levinult peakorteritega väljaspool Euroopa Liitu. Olgu selle näiteks kontoritarkvara, kus dokumente või e-kirju ei hoita enam lokaalselt asutuse serveris, vaid maailma eri paigus asuvates andmekeskustes.

Andmetöötlusriskide kaardistamine ja analüüs on andmetöötleja otsene kohustus. Näen, et teatud riske ja riigipoolseid ootusi ning kohustusi ei pruugi kõik andmetöötlejad aga seni piisava tõsidusega võtta. Seetõttu annan täiendavad soovitusel, millega palun tungivalt arvestada avalikke pilveteenuseid puudutavate otsuste tegemisel.

Cloud Act

Eelmisel aastal Ameerika Ühendriikides vastu võetud õigusakt, mis annab riigi õiguskaitseasutustele võimaluse juurdepääsuks ühendriikide põhiste teenusepakkujate kliendiandmetele, sõltumata sellest, kas andmeid töödeldakse ühendriikides või väljaspool. Kuigi Euroopa Andmekaitseinspektoriga on sel teemal andnud esialgse [arvamuse](#) Euroopa Parlamendile, pole lõpuni selge, kas ja kuidas Euroopa inimeste põhiõigused on selle raames tagatud.

Juurdepääsupiiranguga teabe kaitse

Eesti riik on pannud avaliku sektori andmetöötlejatele selge hoolsuskohustuse tagada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabe igakülgne kaitse. Mitte ainult dokumendiregistritele ega andmekogudele, vaid kasutatavatele infovaradele tervikuna. Meenutan, et alused selleks tulevad nii avaliku teabe seadusest kui ka küberturvalisuse seadusest. Kõigil asutustel on S1 tasemega teavet (nt isikuandmeid sisaldavad dokumendid). S2 tase tähendab muuhulgas terviseandmete töötlemist. Mõlema turvaosaklassi puhul on läbiv sisuline nõue, et juurdepääs teabele on teatud kindlal kasutajate gruppidel. Olgu selleks siis kas

kõik asutuse teenistujad või asutuse sees kitsamalt piiritletud isikuteriing. Ka e-kirjades võib sisalduda piiranguga teavet.

Kõik piirangu alla minevad dokumendid saavad alguse koostaja arvutist. Kui need salvestuvad avalikku pilve, ei pruugi olla tagatud konfidentsiaalsusnõuete täitmine. Seda seetõttu, et ka pilveteenuse osutaja rakendab igakülgseid infotehnilisi turvameetmeid, tagamaks klientide andmete kaitse sh kaitse pahavara eest. See aga tähendab, et teenuse osutaja vaatab failide sisse“. Andmekaitseks pole vahet, kas seda teeb inimene või tehnoloogia.

Teabevaldus kriiside reguleerimisel ja hädaolukorra lahendamisel

Riigiasutustel ja omavalitsustel on seadusega pandud kohustus ja vastutus kriiside reguleerimisel, hädaolukordade lahendamisel ning elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamisel. See tuleneb hädaolukorra seadusest. Selleks peab aga olema tagatud õigeaegne juurdepääs teabele, teave peab tulema autentsest allikast ning ei tohi olla volitamata muudetud ega ligipääsetav. Kui teabele juurdepääs ja selle edastamine sõltub ainult välisest teenusepakkujast sh välisühendustest, ei pruugi õnnestuda neid kohustusi täita. Nii nagu elutähtsa teenuse osutaja peab teenuse toimepidevuse tagama vahenditega, mis ei sõltu ainult välisriikides asuvatest infosüsteemidest, peaks sama nõuet suutma täita ka avalik sektor tervikuna. Peame suutma korraldada teabevahetuse ka olukordades, kus välisühendused halvatakse kas pahatahtliku ründe tõttu või on sunnitud riik ennetava meetmena ise ühendused katkestama. Piisab vaid meenutada 2007. aasta kevadel Eesti riigi vastu suunatud massiivset küberrünnet.

Täna, et suhtute teemasse tõsiselt ja loodan, et võtate eeltoodud otsuste langetamisel arvesse. Koosmõjus Riigi Infosüsteemi Ameti avalike pilveteenuste uuendatud [juhendiga](#).

Edastage palun teave ka haldusalade ja omavalitsuste andmekaitse spetsialistidele ning infoturvet korraldavatele kolleegidele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
Peadirektor

Urmo Parm 627 4139
urmo.parm@aki.ee